



7/5520
66142

1 Eylül 2016

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **23464**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-5520)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 27.05.2016 tarihli ve 43452547-120.07-38403 sayılı yazısı.

Sinop Milletvekili Sayın Barış KARADENİZ'in tarafıma tevcih ettiği 7/5520 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.


Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-5520 Esas Numaralı Önerge Cevabı (4 sayfa)

Sorular 1, 2:

21 Nisan 2016 tarihli gazetelerde yer alan açıklamalarınız başta Sinop halkı olmak üzere kamuoyunda ciddi bir endişe yaratmıştır. “Nükleer olmazsa olmazımız” ifadeniz, nükleer santrallerin yaratacağı sonuçları çok iyi bilen halkı tedirgin etmektedir. Bununla birlikte Türkiye’de enerji altyapısının geliştirilmesi yönünde yapılan çalışmaları değerlendirdiğiniz bir başka açıklamanızda, Türkiye'nin önümüzdeki 10 yılda enerji talebinin iki katına çıkacağını iddia ettiniz. Bu bağlamda;

- Nükleer santrallerde güvenlik ve olası kazalarla ilgili kaygıları nasıl gidereceğinize yönelik soruya “Nükleer süreçte daha somut bir iletişim stratejisi ve algı yönetimi izleyeceğiz” diyorsunuz. Güvenlik ve olası kazalarla ilgili halkın kaygısını gidermeye yönelik nasıl bir “algı yönetimi” izleyeceksiniz? Başında bulunduğunuz Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı halk için algıyı mı yönetmelidir? Nükleer ile ilgili gerçekleri halka ne zaman söyleyeceksiniz?
- “Her yatırıma statükocu anlayışla bakana biz de farklı yaklaşırız” diyorsunuz. Doğal ve kültürel zenginliklerini çocuklarından emanet aldıkları için, kendi sağlıkları için ve vatan toprakları için nükleer santraller istemeyen halka nasıl yaklaşıacaksınız?

Cevaplar 1, 2:

Ülkemizde nükleer enerji santralının kurulmasına yönelik çalışmalara 1965 yılında başlanılmıştır. Nükleer santrallerin baz yük santral olması, kapasite faktörlerinin, işletme süresinin ve üretilen elektrik enerjisi miktarının yüksek oluşu enerjide arz güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır. Akkuyu Nükleer Enerji Santralinde işletme ömrü boyunca üretilecek toplam elektrik enerjisini güneş ve rüzgâr enerjisi santrallerinden karşılamak şu aşamada imkânsız, uzun vadede ise başarılması zor bir hedef olarak görülmektedir. Bu çerçevede nükleer ve diğer enerji kaynakları birbirinin alternatifi olarak değil, tamamlayıcısı olarak görülmelidir.

Nükleer santrallerin güvenlik olgusu saha seçimi, seçilen sahaya uygun tasarım yapılması, santralin kalite gerekliliklerine uygun inşası, işletmeye alım aşamaları ve ömrü boyunca işletmesi ile sökülme süreçlerinin her safhasında standartlaşmış denetimleri gerektirir.

Türkiye’de kurulacak olan bütün nükleer santraller Türkiye Atom Enerjisi Kurumu’nun (TAEK) düzenleyici kontrolü altında kurulup işletilecektir. Düzenleyici kontrolün amacı nükleer tesislerin kurulması ve işletilmesi sırasında hem normal işletme durumlarında hem de olası kaza durumlarında çalışanların, toplumun ve çevrenin iyonlaştırıcı radyasyonun olası zararlı etkilerinden korunduğunu tespit ve teyit etmektir. Bu amaçla tesislerin kurulacağı yerin seçiminden başlayarak tesisin tasarımı, tesiste kullanılan ekipmanın imalatı, tesisin inşaatı ve tesisin işletimi ve tesisin sökülmesi sırasında TAEK hem kendi mevzuatı hükümlerine uygun olduğunu hem de Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı üyesi 155 ülke tarafından kabul edilen güvenlik ve emniyet seviyesine sahip olduğunu garanti altına alacak kurallar çerçevesinde tesislerin lisanslamasını ve denetlenmesini yapmaktadır. Bu mevzuat hükümlerini ve standartları karşılamayan tesislerin ülkemizde kurulmasına ve işletilmesine izin verilmemektedir.

Nükleer santraller ve radyasyon bağlamında, nükleer santrallerden kaynaklanan radyasyon doğal radyasyona göre çok düşüktür. Doğal radyasyon yer kabuğunda bulunan radyoizotoplar, yapı malzemeleri, gıda maddeleri gibi günlük hayatta iç içe olduğumuz her şeyde vardır. Nükleer santral yakınında yaşayan bir kişinin alacağı radyasyon miktarı, doğal radyasyon miktarının 1/300’ü kadardır. Nükleer santral çevresinde yaşamaya göre bilgisayarlı tomografi çektiren bir kişi 55 kat; yıl boyunca günde bir paket sigara 4 kat radyasyon sebebi olup, uçuş personeli bir yılda 180 kat radyasyona maruz kalmaktadır.

3154 Sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 10/D Maddesi'ne göre Bakanlığımızın görevlerinden birisi de “Nükleer güç santrallerine ilişkin olarak kamuoyunun bilgilendirilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak veya yaptırmak”tır.

Başarılı bir nükleer güvenlik yönetimi, etkin bir planlama ve nitelikli mühendisliğin yanı sıra şeffaflık da gerektirmektedir. Bu nedenle, nükleer enerji santrali kurulumuna karar verildikten sonra nükleer güvenliği tehlikeye atmayacak şekilde düzenli ve sürekli olarak gerekli bilgilendirmelerin yapılması, raporların yayımlanması büyük önem arz etmektedir.

Günümüzde dünyada 31 ülkede 445 nükleer santral işletme, 64 nükleer santral ise inşaat halindedir. 337 nükleer santralin ise 2030 yılına kadar kurulması planlanmaktadır. ABD’de 100 nükleer santral işletme halinde iken, Fransa elektrik ihtiyacının %76’nı nükleer enerjiden karşılamaktadır. Ayrıca Vietnam, Ürdün, Bangladeş, Beyaz Rusya gibi ülkeler de nükleer santral kurma çalışmalarına başlamıştır. İlgili kanun çerçevesinde Bakanlığımız nükleer enerji ile ilgili gerçekleri kamuoyu ile paylaşmaya devam edecektir.

Soru 3:

Çevreye duyarlı ve nükleer karşıtı insanlara tavsiyede bulunarak “Yurt dışındaki riskli santrallere yoğunlaşın” diyor, Ermenistan ve Bulgaristan’daki nükleer santralle için Dünya Atom Enerjisi Kurumu ile diğer örgütlere “ciddi baskı” yapılmasının Türkiye için çok yararlı olacağını ifade ediyorsunuz. Hükümet olarak, bakanlık olarak ya da Bakan olarak Dünya Atom Enerji Kurumu’na resmi ya da resmi olmayan yollardan Ermenistan ve Bulgaristan’daki nükleer santraller hakkında “Türkiye için ciddi tehdit oluşturuyorlar” diyerek herhangi bir yaptırım için başvurunuz var mı? Böyle bir başvuruda bulunacak mısınız? Ermenistan ve Bulgaristan’daki santraller için “eylem” çağrısında bulunurken, Türkiye’de Sinop ve Akkuyu için eylem yapan halkı “statükocu” ve “istemezükçü” olarak değerlendirmeniz çelişki değil midir?

Cevap 3:

Ülkemiz, taraf olduğu Nükleer Güvenlik Sözleşmesi kapsamında yürütülmekte olan Gözden Geçirme Toplantıları sırasında Ermenistan ve Bulgaristan reaktörlerindeki güvenlik sorunlarını müteaddiden gündeme getirmiş olmakla birlikte uluslararası sözleşmelerin veya Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı’nın herhangi bir üye ülkeye yaptırım gücünün olmaması nedeniyle bu çabalar somut sonuç doğurmamıştır.

Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile Bakanlığımız, Ermenistan’da bulunan Metamor Nükleer Santralinin riskleri üzerine hâlihazırda istişarelerde bulunmaktadır. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı’nda görevli işletme güvenliği ekibi 2011 ve 2013 yıllarında bu sahayı ziyaret etmiş ve birtakım öneri ve tavsiyelerde bulunmuştur. Ancak bir nükleer santralin işletmede kalması veya işletmeden çıkarılması hususu, tamamen ilgili devletin sorumluluğundadır.

Soru 4:

Enerji sektöründe, Sizin ifadenizle “Kılçıksız” olarak, Türkiye’ye gelen yatırımcıların işlerini kolaylaştırmak için yapacağınız bir dizi iyileştirmeler nelerdir? Sinop Nükleer Santrali’nin yapımı için ihale yapmadan uluslararası sözleşme yöntemi ile yabancı firmalara proje verme gibi düzenlemeler yapılacak mıdır? Yine Sinop Nükleer Santrali’nin yargı denetiminden kaçırılması gibi bir yabancı yatırımcılar için bir iyileştirme mi yapılacaktır?

Cevap 4:

1960’lı yıllardan bu güne ülkemizde nükleer santral kurmaya yönelik birçok çaba gösterilmiş, 1977 – 2009 yılları arasında 4 kez başarısız ihale süreci yaşanmıştır. Bu bağlamda, ülkemizde

nükleer santrallerin hükümetlerarası anlaşmalar yoluyla kurulmasına karar verilmiştir.

Hâlihazırda birçok enerji santraline yerli katkı ilavesi, alım garantisi vb. gibi birtakım teşvik mekanizmaları uygulanmaktadır. Bu teşvik mekanizmaları, yerli ve yabancı yatırımcıların Türkiye’de enerji sektörüne yatırım yapması açısından büyük önem taşımaktadır.

Soru 5:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun (EPDK) Temmuz 2015’de yayınlanan (2015-2019) projeksiyon çalışması 2015-2024 yılları için de yüksek ve düşük talep tahminlerini içermektedir. EPDK’nın yüksek talep tahminine göre enerji talebi 2015’de 275.140 GWh’den 473.100 GWh’ye çıkarak %71,9’luk bir artış gerçekleştirecek. Düşük talep tahminine göre ise talep 264.350 GWh’den 400.650 GWh’ye çıkarak %51,5’lik bir artış olacak.

Siz ise “Türkiye’nin 10 yılı içinde enerji ihtiyacının 2 katına çıkacak” diyorsunuz. Bu iddianız doğru olmadığı halde n eden, “Türkiye’nin 10 yılı içinde enerji ihtiyacının 2 katına çıkacak” diyorsunuz? Uluslararası nükleer lobinin argümanı olan “enerji açığı” algısını Türkiye üzerinde neden oluşturmak istiyorsunuz? EPDK sayıları sizi doğrulamıyorken siz Türkiye’nin enerji açığının 10 yıl sonra 2 katına çıkacağını hangi verilere dayanarak iddia ediyorsunuz?

Cevap 5:

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun 20 nci maddesi gereğince Bakanlığımız tarafından 2014 yılında hazırlanan Elektrik Enerjisi Talep Projeksiyonu sonuçları aşağıda verilmektedir. Söz konusu projeksiyona göre 2015-2025 yılları için talep artışı; yüksek senaryoya göre % 81 artış, referans senaryoya göre %70, düşük senaryoya göre %58,1’lik bir artış öngörülmektedir.

Yıllar	Yüksek Talep (TWh)	Yüksek Talep Artışı %	Referans Talep (TWh)	Referans Talep Artışı %	Düşük Talep (TWh)	Düşük Talep Artışı %
2014	256,46	4,1	255,80	3,8	255,14	3,6
2015	275,14	7,3	268,82	5,1	264,35	3,6
2016	297,01	8,0	284,56	5,9	278,16	5,2
2017	320,47	7,9	301,16	5,8	293,15	5,4
2018	340,58	6,3	318,43	5,7	307,72	5,0
2019	361,81	6,2	336,73	5,7	322,62	4,8
2020	384,22	6,2	355,88	5,7	338,06	4,8
2021	404,92	5,4	374,57	5,3	352,95	4,4
2022	426,61	5,4	393,91	5,2	368,20	4,3
2023	449,32	5,3	413,98	5,1	383,94	4,3
2024	473,10	5,3	435,01	5,1	400,65	4,4
2025	498,01	5,3	456,88	5,0	417,96	4,3
2026	524,08	5,2	479,66	5,0	435,91	4,3
2027	551,37	5,2	503,39	4,9	454,51	4,3
2028	579,93	5,2	528,11	4,9	473,79	4,2
2029	609,81	5,2	553,85	4,9	493,78	4,2
2030	641,08	5,1	580,67	4,8	514,50	4,2



**SİNOP MİLLETVEKİLİ SAYIN BARIŞ KARADENİZ'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5520)**

2031	669,11	4,4	606,74	4,5	534,98	4,0
2032	698,23	4,4	633,58	4,4	555,90	3,9
2033	728,48	4,3	661,28	4,4	577,45	3,9
2034	763,98	4,9	689,91	4,3	599,70	3,9
2035	802,18	5,0	719,54	4,3	622,68	3,8